

ittasan (másnaposan, posztalkoholos állapotban) nyerte meg az 1953-as Le Mans-i 24 órás autóversenyt.

A 6. fejezet a hirtelen szívhalál felelősségi kérdéseit és ehhez kapcsolódóan a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés eseteit tárgyalja, a hirtelen szívhalálban elhunyt sportolók szomorú névsorát mementóként megadva és egyben figyelmeztetőnek szánva, a (sport)orvosok felelősségét sem kikerülve.

A 7. fejezet a sportberkekben előforduló zaklatást (a beavatási szertartásoktól a szexuális molesztálásokig) járja körbe, szokás szerint konkrét jogeseteket felelevenítve, majd mögéjük téve a bűncselekményi és szabályszegési tényállásokat.

A 8. fejezet a verbális erőszakkal (xenofóbia, rasszizmus, antiszemitizmus a sportpályákon), behozva a polgári jogi személyiségi jogvédelmet, annak eszközeit is, a 9. fejezet a fizikai erőszakkal foglalkozik, megkülönböztetve a küzdőtéri és a nézőtéri erőszakot, a példákra a büntetőjogi és a szabálysértési szabályozást rávejtve. A szurkolói agresszivitás tárgyalása körében jelentkezik némi hiányérzet a szakavatott olvasóban, mert az *ustawka* talán megérdemelt volna egy alcímet.

A 10. fejezet taglalja a vesztegetést és a sportfogadási csalást, megvilágítva a korrupció és a bunda hátterét, felvillantva a szervezett bűnözés jelenlétét, és megmutatva a szóba jöhető bűncselekményeket; a 11. fejezet az illegális szerencsejátékok szervezéséről, amelyek során a Szerző – még a Bevezetőn belüli – ötletes megközelítése szerint a szerencsejátékból megpróbálják a „szerencse” elemet kiiktatni.

A 12. fejezetben a sportegyesületek gazdálkodásával összefüggő visszaélések jelentkeznek tág spektrumban (sportegyesületek vagyona, bevételi-kiadási oldal, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, sikkasztás).

A 13. fejezetben az állatokkal szembeni bűncselekményekről (állatkínzás, tiltott állatviadal szervezése) van szó, kísérletet téve az állatokkal teljesített sportágak felsorolására, kitérve az állatviadatok tilalmazottságára.

A 14. fejezet a szellemi alkotások, az iparjogvédelem szférájába visz, amikor a versenytárs utánczásának büntetőjogi eseteibe (klub/csapat megnevezése, színe, címere, kabalaállata, meze stb. jellegzetes tulajdonságokkal visszaélések) avat be.

A 15. fejezet a Szeméremértés a sportpályán megnevezést viseli, s ennek megfelelő a témája is, a magamutogatás, a sporteseményektől idegen meztelenség, a nézői exhibicionizmus, s ezek jogi értékelése közérkölc

megsértése szabálysértéseként, szeméremértés bűncselekményeként.

A 16. fejezet a sportpályafutás után jelentkező személyi és más problémákról, a civil életbe beilleszkedési zavarokról ejt szót, idézve *David Beckham* nyilatkozatát, utalva például *Diego Maradona*, *Paul Gascoigne*, *Tőrőcsik András*, *Bácsi Sándor* kálváriájára, megemlékezve néhány olyan sportolóról, akik önkézzel vetettek véget (egykor) sikeres életüknek.

A fejezetek címei, tartalma pregnánsan jelzik, hogy a Szerzőt a teljesség igénye vezette a sport és büntetőjog kapcsolódási pontjainak, kapcsolatrendszerének bemutatásakor.

A kötet lábjegyzetekben gazdag, a névmutatók jól egyszerűsítik a keresést, a felhasznált irodalom jegyzéke egyaránt felölel hazai és nemzetközi könyveket, publikációkat, s bőven több mint szerény (bár nem alfabetikus).

A könyv (különösen az első fele) rendkívül olvasható, színes, a stílus könnyed és jól élvezhető, a fogalmazás szellemes. A gördülékenységet viszont támogathatta volna egy anyanyelvi lektor, aki észlelte volna a nyelvtani, nyelvhelyességi hibákat; míg ha lett volna szakmai lektor, ő meg kiszűrhetné volna a lenyűgöző tárgyi tudást tükröző (jog)esetmennyiséghez képest elenyésző számban fellelhető olyan pontatlanságokat, mint amilyen az Alkotmánybíróság 47/2000. (XII. 14.) AB határozatának kritikájánál tapasztalható; az évszámelírásokat *Mike Tyson* legendás fülharapásánál, vagy az ominózus herezacskó-tépnél, amely a BVSC-FTC vízilabda-mérkőzésen történt, avagy a magyar labdarúgó-válogatott két játékosának női hozzátartozójánál, akik az 1978-as labdarúgó-világbajnokság előtti felkészülési mérkőzés kapcsán kerültek lopás gyanújába Londonban.

Mindezek az észrevételek azonban semmit nem vonnak le az alkotás értékéből, s abból, hogy aki teheti Nagy Zoltán András könyvét szerezzék be (leginkább könyvtárakból, mert a könyv terjesztése is korlátozott volt) és olvassa el, majd lapozza át még egyszer, minek utána a monográfia jó gondolatébresztő és széles körű ismeretterjesztő, s mivel hiánypótló mű volt a kiadásakor, s most is az, s mert a sport és a büntetőjog kapcsolata még mindig kiaknázatlan terület a jogtudomány világában. Ez pedig – ahogy már a recenzió elején megpendítettem – a könyv (lektorált) megújított és bővített kiadását is megalapozná.

SZEKERES DIÁNA

BESZÁMOLÓ A MAX PLANCK INTÉZET 2019. NOVEMBER 11-I HAMBURGI SPORTJOGI KONFERENCIÁJÁRÓL

A Nemzetközi Sportjogi Fórum a Max Planck Intézet konferenciája, amely évente kerül megrendezésre szimpóziumként. A 2019-es évben november 11-én Hamburgban tartották meg. A nevezetes eseményen *Prof. Dr. Hans Christoph Grigoleit* főelőadásában az alábbi témakör szabályozását járta körül: Mikor minősül kezezésnek a labda kézzel történő érintése?

Grigoleit professzor a müncheni Ludwig-Maximilian Egyetem jogtudósa. Előadásához kapcsolódóan korreferensként *Dr. Felix Brych*, a Német Labdarúgó Szövetség (DFB) játékvezetője, *Dr. Christian Deckenbrock* ügyvéd, a Német Jégkorong Szövetség (DHB) igazgatósági tagja és *Prof. Dr. Gunter Gebauer* sporttudós, filozófus és nyelvész járt el.

A konferencia és az ahhoz kapcsolódó megbeszélés vezetője *Prof. Dr. Ulrich Becker*, a müncheni Max Planck Szociális Jogi és Szociálpolitikai Intézet igazgatója volt.

A Max Planck Intézet Nemzetközi Sportjogi Fórumáról

A Max Planck Intézet kiemelt célkitűzése a magán- és kereskedelmi jog, valamint a nemzetközi magánjogi terület nemzetek feletti perspektivikus vizsgálata. A Nemzetközi Sportjogi Fórum célja, hogy rendszeresen foglalkozzon a nemzetközi sportjog aktuálisnak tekinthető kérdéseivel, és ezeket nyilvánosan meg is vitassa a sport, az üzleti élet és a tudomány képviselőivel. Ezen cél megvalósítása érdekében a Fórum évente szimpóziumot tart, amelyet a gyakorlat iránt is elhivatott és tudományosan aktív szereplők, így ügyvédek számára is meghirdetnek. Ekként adnak lehetőséget a sportjogi érdeklődés szakmai kifejtésére. A hamburgi Max Planck Külügyi és Nemzetközi Magánjogi Intézet és a müncheni Max Planck Szociális Jogi és Szociálpolitikai Intézet közös kezdeményezése hívta életre a Nemzetközi Sportjogi Fórumot.

A sport számára a jog megfelelő intézményes keretrendszer teremthet, hiszen a sporttevékenységet úgynevezett állami „játékszabályokkal” veszi körbe. Az állami jogi szabályozás azon alapszabályi-versenyszabályzati rendelkezések mellett csak kiegészítő jelleggel bírhat, amelyekkel a civiljogi sportszervezetek-sport-szövetségek bírnak, így ténylegesen a sportolók – sportegyesületi tagok – sportvállalkozási tulajdonosok – sportszövetségi tagok jogügyleti akarata a sport szabályozásának lényege.

A konferencia főelőadása és az ahhoz kapcsolódó korreferenci előadások és beszélgetés témaköre

Az éves Nemzetközi Sportjogi Fórum beharangozása szerint a német labdarúgó-stadionokban nagyon gyakori, így szinte minden hétvégén felmerülő kérdés az,

amikor egy játékos keze vagy karja a labdát érinti: vajon szabálytalanság történik-e vagy sem?

A válasz különösen kritikus jelentőséggel bír, ha a kérdéses szituáció a tizenhatoson, azaz a büntetőterületen belül történt. Ezekben az esetekben a játékvezető támaszkodhat a VAR („videóbíró”) németül „Kölner Keller” („Kölner Pince”, az a 100 m²-es ablaktalan és első-tétített helyiség Kölnben, ahol a Német Labdarúgó Liga Video Assist Centere székel) segítségére is. A rögzített videofeltételek lehetővé teszik a játékjelenet különböző nézőpontokból és lassítva történő többszöri visszanezést, de ez is csak korlátozottan segít a megoldás megtalálásában. Ugyanis szemben a les megítélésével, ahol a videóbíró egyértelműen jelentős segítséget tud adni – köszönhetően a technikailag jól körülhatárolható tényeknek – a szabad szemmel pillanatok alatt hozott döntéssel szemben, a kezezés szabálytalanságának kérdése nem határozható meg csupán a technika segítségével támaszkodva. Ez pedig elsősorban a szabály szituációfüggő jellege, pontosabban annak szubjektíven értékelhető része miatt van így, hiszen a kezezés megítélésében nagyon fontos szerepe van a szándékosság kérdésének (lásd: 12-es, 13-as szabály).

A kezezés szabályának ez a kirívó bizonytalansága, azaz szubjektív jellege komoly következményekkel járhat; akár mérkőzéseket dönthet el, és az így eldöntött mérkőzéseknek pedig sok esetben akár több millió dolláros gazdasági kihatása is lehet. Sarkosan fogalmazva, ez a labdarúgást egyfajta szerencsejáték-jelleggel ruházza fel, és nem meglepő módon jelentős fejfájást okoz ezáltal a klubtisztviselőknek, edzőknek és játékosoknak egyaránt.

Ugyanakkor ez a kérdés jelentős kihívás elé állítja a szabályalkotással foglalkozó tudományterületeket is. Hiszen az egész kérdéskör az igazságosságot járja körül. Felmerül a kérdés, hogy mit is jelent az igazságosság a sportban? Mikor kell, és egyáltalán mikor lehet igazságot tenni? Mi hoz létre rugalmasságot és jogi biztonságot ezen a téren? A rugalmasság és jogi biztonság elérése a hagyományos jogi dogmatikának is egyik jelentős célja. Felmerülhet tehát a kérdés, hogy felhasználható-e a hagyományos jogalkotással kapcsolatos tudás és gyakorlat arra, hogy javítsa a labdarúgás szabályainak alkalmazhatóságát?

Ez a törekvés a labdarúgószövetségek szabályzataiban is fellelhető. A kezezéshez tartozó szabály tizenkét különböző kritériumot nevez meg, mint a „kéz mozgása a labda felé”, a „kéz pozíciója”, vagy a szándék megjelölése, valamint a szabály tartalmaz kiegészítéseket is, mint például a „természetellenes kézmozgások”, a „testfelület kézzel és karokkal történő megnövelése”, melyek a gyakorlati alkalmazhatóságot segítik elő.

Ez a dogmatikus szabályozás azonban továbbra sem tűnik ahhoz elégnék, hogy egy megjósolható, egységes

szabályalkalmazást garantáljon. Így szükségszerűen felmerül a kérdés, vajon a szabályozás elég precíz-e, vajon nem tartalmaz-e önellentmondásokat, vajon nem hagyja-e figyelmen kívül a célokat, vagy egyszerűen a játékszabály maga nem specifikálható olyan módon, hogy egyszerre biztosítsa az egyenlő versenyfeltételeket, és az igazságosság érzetének megtartását?

1. AZ IFAB SZABÁLYOZÁSÁRÓL ALAPELVEK SZINTJÉN

Az IFAB – International Football Association Board, a FIFA (Nemzetközi Labdarúgó Szövetség) Szabályalkotó Testülete – alapelvek, amelyek alapján a kezezéshez tartozó új szabályozás megszületett, sokkal világosabbak és egyértelműbbek lettek a nem szándékos kezezés meghatározásában.

A szabályok felülvizsgálatánál, megalkotásánál a következő alapelveket, megfontolásokat vették figyelembe:

- A gól semmiképpen ne legyen karral, kézzel szerezhető, függetlenül attól, hogy szándékosan vagy véletlenül történt-e az érintés.
- Amennyiben a játékos a keze, karja segítségével kerül a labda birtokába, és azzal egyértelmű előnybe kerül, gólt szerez, vagy gólszerzési lehetőséget teremt, akkor azt büntetni kell. Ez pedig független attól, hogy az érintés szándékos volt-e vagy sem.
- Nem büntethető ugyanakkor, így pedig természetes testhelyzetnek minősül, ha az eleső játékos a kezét a teste és a föld közé helyezi támaszként.
- Nem tekinthető azonban természetes testhelyzetnek, amennyiben a játékos keze a váll vonalánál feljebb helyezkedik el, ilyenkor a játékos szabálytalanságot kockáztat még becsúszás esetén is.
- Nem tekinthető szándékos kezezésnek és nem is büntethető, amennyiben a labda a játékos testéről vagy egy közelben lévő másik játékos testéről pattan a kézre, hiszen az ilyen esetek gyakorlatilag ki-védhetetlenek.

2. AZ ALAPOK BEMUTATÁSA

Grigoleit professzor az IFAB-szabályok német nyelvű fordítására alapozva a következők szerint vezette végig előadását: A labda kezezése szabálytalanságként akkor következik be, amennyiben egy játékos [IFAB, S. 173 f.; vö: A labdarúgás játékszabályai 2019/2020. A Magyar Labdarúgó Szövetség hivatalos fordítása (a továbbiakban: Magyar IFAB) Szabály 12.1. 104. oldal]: szándékosan megérinti a labdát kezével vagy karjával, beleértve azt az esetet is, ha a játékos keze vagy karja a labda felé mozog; birtokába kerül a labda, vagy irányítja azt, miután az a kezét vagy karját érintette, és ezután pedig az ellenfél kapujába gólt szerez, vagy megteremti a gólszerzési lehetőséget. Akár véletlenül is az ellenfél kapujába gólt szerezhet úgy, hogy az közvetlenül a keze vagy a karja segítségével történik. Ezen helyzetbe beletartozik a kapus esete is.

[IFAB, S. 112 f.: (Regel 12.1) vö: Magyar IFAB Szabály 12.1. 104. oldal]: Általában szabálytalanságnak minősül, amennyiben egy játékos a kezével vagy a karjával megérinti a labdát, amikor annak a keze vagy a karja a testfelületét természetellenesen megnöveli, vagy a keze vagy karja a váll szintje felett, vagy magasabban van (kivéve, ha a játékos szándékosan játssza meg a labdát, ami azután a kezét vagy a karját érinti). A fenti szabálytalanságok akkor is érvényesek, ha a labda közvetlenül egy közelben lévő másik játékos fejéről vagy testéről (a lábfejét is beleértve) érinti egy játékos kezét/karját.

A fenti szabálytalanságokat kivéve, általában nem minősül szabálytalanságnak az a helyzet, ha a labda egy játékos kezét vagy karját érinti az alábbi szituációkban, és ez az alábbiak szerint következik be: a játékos saját fejéről vagy testéről közvetlenül – beleértve lábfejét is – pattan meg a labda; közvetlenül egy közelben lévő másik játékos saját fejéről vagy testéről, beleértve annak lábfejét is; amennyiben a játékos testéhez közel van a keze, vagy a karja, és így a testét nem növeli meg természetellenesen; vagy amikor a játékos elesik és a keze, vagy a karja a teste és a talaj között támaszként helyezkedik el, nem pedig a testétől oldalirányba vagy függőlegesen kinyújtva.

A labda kezezésével kapcsolatban ugyanazok a korlátozások vonatkoznak a kapusokra a büntetőterületen kívül, mint bármely más játékosra.

Ellenben közvetett szabadrúgást kell ítélni, amennyiben a kapus a saját büntetőterületén belül kezezi a labdát akkor, amikor az nem megengedett. Ebben az esetben viszont nem kerül sor fegyelmezési szankció alkalmazására.

3. A FENTI TÉNYEK CSAPATSZANKCIONÁLÁS SZINTEN MEGJELENŐ KÖVETKEZMÉNYEIRŐL [IFAB, S. 114 (REGEL 12.2) V.Ö: MAGYAR IFAB SZABÁLY 12.2. 105. OLDAL]

Meg kell ítélni a közvetett szabadrúgást abban az esetben, amennyiben a kapus a saját büntetőterületén belül a következő szabálytalanságok valamelyikét elköveti: több mint hat másodpercig birtokolja kézzel vagy karral a labdát, mielőtt azt elengedné; a kezével, vagy a karjával megérinti a labdát, miután elengedte, de más játékos nem érintett a labda; a kezével, vagy a karjával megérinti a labdát, kivéve ha a kapus egyértelműen megkísérelte elrúgni a labdát vagy elrúgta azt, hogy játékba hozza, miután azt a csapattársa szándékosan neki rúgta, vagy az a közvetlenül a csapattársa által végzett bedobásból hozzá kerül.

Büntetőrúgást kell megítélni abban az esetben, ha egy játékos a saját büntetőterületén belül közvetlen szabadrúgást érő szabálytalanságot követ el vagy a játék részeként a játéktéren kívül a 12. és 13. szabályokban foglaltak szerint következik be az adott körülmény. [IFAB, S. 130 (Regel 14) vö: Magyar IFAB Szabály 14. 121. oldal]

4. A KEZEZÉS KÖVETKEZMÉNYEIRŐL, A FEGYELMEZÉSI INTÉZKEDÉSEK SZINTJÉN

Egy játékos figyelmeztetésben kell részesíteni az általa tanúsított sportszerűtlen magatartásért, amennyiben a labdát azért „kezezi”, hogy akadályozzon vagy megállítson egy esetlegesen ígéretes támadást; vagy gólszerzés céljából teszi ezt, azaz függetlenül attól, hogy a próbálkozása sikerrel jár-e, avagy sem, vagy a gólszerzést sikertelenül kísérel meg megakadályozni. Azt a játékos ki kell állítani, aki gátolja az ellenfelet gól elérésében a kezezési szabálytalanság megvalósításával, vagy megghiúsítja a nyilvánvaló gólhelyzetet (ez az eset a saját büntetőterületén elhelyezkedő kapusra nem vonatkozik) [IFAB, S. 117 (Regel 12.3) vö: Magyar IFAB Szabály 12.3. 109–110. oldal].

Amennyiben egy játékos a kezezéssel a gól elérésében gátolja az ellenfelet vagy nyilvánvaló gólhelyzetet hiúsít meg, ki kell állítani, bárhol is történt a szabálytalanság [IFAB, S. 119 (Regel 12.3) v.ö: Magyar IFAB Szabály 12.3. 110. oldal].

Amennyiben egy játékos a saját büntetőterületén belül olyan szabálytalanságot követ el ellenfelével szemben, amely nyilvánvaló gólhelyzetet akadályoz meg, és a játékvezető büntetőrúgást ítélt meg, akkor a játékos figyelmeztetésben kell részesíteni, ha a szabálytalanság egyben a labda megjátszására tett próbálkozás is volt. Minden más esetben (pl.: visszatartás, visszahúzás, lökés, nincs lehetőség a labda megjátszására stb.) a vétkes játékos ki kell állítani [IFAB, S. 120 (Regel 12.3) vö: Magyar IFAB Szabály 12.3. 110–111. oldal].

5. A KEZEZÉssel KAPCSOLATOS SZABÁLYOK TOVÁBBI KÉRDÉSEIRŐL

Közvetett-közvetlen szabadrúgás megítélésének kérdései

Amennyiben a kezdőrúgást elvégző játékos a labdát újra érinti, mielőtt az érintett volna egy másik játékos, akkor közvetett szabadrúgást kell ítélni ebben az esetben. Míg a kezezés szabálytalanságának fennállásakor közvetlen szabadrúgást kell megítélni [IFAB, S. 94 (Regel 8.1) vö.: Magyar IFAB Szabály 8.1. 88. oldal].

Miután játékba kerül a labda és ismét érinti a labdát a kirúgást végző játékos, mielőtt még az más játékos érintett volna, akkor meg kell ítélni a közvetett szabadrúgást. Amennyiben kezezés szabálytalanságot követ el a rúgást végző játékos, akkor meg kell ítélni a közvetlen szabadrúgást. Illetve a „kezezés” esetén büntetőrúgást kell ítélni, amennyiben a rúgást végző játékos büntetőterületén belül történt a szabálytalanság, kivétel ez alól azon eset, amikor a rúgást végző játékos a kapus, mert az ő esetében közvetett szabadrúgást kell ítélni [IFAB, S. 129 (Regel 13.3) vö.: Magyar IFAB Szabály 13.3. 119. oldal]. Amennyiben pedig a büntetőrúgás elvégzése után másodszor is érinti a labdát a rúgó játékos, mielőtt az más játékos érintett volna, meg kell ítélni a közvetett szabadrúgást, vagy a kezezés szabálytalanságért a közvetlen szabadrúgást [IFAB, S. 133 (Regel 14.3) vö.: Magyar IFAB Szabály 14.2. 123. oldal].

Bedobás esetén, miután játékba kerül a labda és ismét érinti a labdát a bedobást végző – mielőtt az más játékos érintett volna –, úgy közvetett szabadrúgást kell megítélni. Amennyiben pedig kezezést követ el szabálytalanságként a bedobást végző játékos, úgy közvetlen szabadrúgást kell ítélni. Abban az esetben pedig, ha a szabálytalanság a bedobást végző játékos büntetőterületén belül történt, akkor büntetőrúgást kell ítélni, ez alól kivétel azon eset, ha kezezte a labdát a védő csapat kapusa, mert ilyen esetben közvetett szabadrúgást kell megítélni [IFAB, S. 138 (Regel 15.2) vö.: Magyar IFAB Szabály 15.2. 128. oldal].

Miután pedig a labda játékba került és ismét érinti a labdát a kirúgást végző játékos, mielőtt az érintett volna más játékos, közvetett szabadrúgást kell megítélni. Amennyiben a kezezés szabálytalanságát követi el a kirúgást végző játékos [IFAB, S. 141 (Regel 16.2) vö.: Magyar IFAB Szabály 16.2. 131. oldal], akkor közvetlen szabadrúgást kell megítélni. Büntetőrúgást pedig akkor kell ítélni (hivatkozással a 16.2. alatti szabályra, 131. oldal), ha a rúgást végző játékos büntetőterületén belül került sor a szabálytalanságra, de szintén kivételként szolgál, ha a rúgást végző játékos a kapus, mivel a kapus esetében közvetett szabadrúgást kell megítélni.

A szögletűgás kérdésköréről

Szögletűgás [IFAB, S. 145 (Regel 17.2) vö.: Magyar IFAB Szabály 17.2. 135. oldal] szabályozása: Miután játékba kerül a labda és a rúgást végző játékos azt ismét érinti, még mielőtt az érintett volna más játékos, közvetett szabadrúgást kell megítélni. Amennyiben kezezés szabálytalanságát követi el a rúgást végző játékos, meg kell ítélni a közvetlen szabadrúgást, illetve büntetőrúgást kell megítélni abban az esetben, ha a rúgást végző játékos büntetőterületén belül történt a szabálytalanság. Ezen utóbbi alól kivétel, ha maga a kapus volt a rúgást végző játékos, mert abban az esetben meg kell ítélni a közvetett szabadrúgást.

Keretrendelkezésekről

A játékszabályok nyilván nem képesek minden lehetséges felmerülő helyzetet lefedni, így amennyiben egyértelmű iránymutatás nem áll rendelkezésre a labdarúgás játékszabályaiban, az IFAB a játékvezetőktől azt várja el, hogy döntést a játék „szellemiségében” hozzák meg – ami gyakran a „Mit is akar, vagy vár el ténylegesen a labdarúgás?” kérdés felvetését jelenti [IFAB, S. 13 vö.: Magyar IFAB 13. oldal].

Az IFAB által engedélyezett változtatásoktól eltekintve (lásd „A játékszabályok változtatásai” címet viselő fejezet) ugyanazon szabályokat kell alkalmazni minden szinten, tehát a szövetségek (kontinentális jelleg), országok, városok és községek által megrendezett mérkőzésre is. A játékszabályokat tehát tilos módosítani vagy megváltoztatni, anélkül, hogy azt az IFAB engedélyezné (IFAB, S. 21 vö.: Magyar IFAB 21. oldal).

Az IFAB angol, francia, német és spanyol nyelven teszi közzé a Labdarúgás Játékszabályait. Grigoleit profesz-

szor a német nyelvű játékszabályok részletes ismertető bemutatását tűzte ki – eredeti szövegkörnyezetben – célul a konferencián. Jelen szabálybemutató is jelentősen a német nyelvezetre hagyatkozik azzal, hogy a szabályrendszer is kimondja, hogy az angol nyelvű kiadás az irányadó a szövegezésben előforduló bármilyen eltérés esetén (lásd: Magyar IFAB 21. oldal).

A mérkőzést vezető játékvezető korlátlan jogosultsága az, hogy érvényt szerezzen a labdarúgás játékszabályainak az általa vezetett mérkőzésen [IFAB, S. 67 (Regel 5.1) vö.: Magyar IFAB Szabály 5.1. 65. oldal].

Alapvető feltételként a játékvezető döntéseit a legjobb tudása szerint, saját véleményére alapozva, a labdarúgás játékszabályainak megfelelően és a „játék szellemiségében” hozza meg. A labdarúgás játékszabályai által biztosított kereteken belül kell tehát a játékvezetőnek saját belátása szerint megfelelő lépéseket meghoznia. A mérkőzéssel kapcsolatos döntései véglegesek – beleértve a gól érvényességét vagy a mérkőzés végeredményét érintő döntések meghozatalát is. Így tiszteletben kell tartani a játékvezető és a mérkőzésben érintett további hivatalos személyek döntéseit [IFAB, S. 67 (Regel 5.2) vö.: Magyar IFAB Szabály 5.2. 65. oldal].

A következő szabálytalanságok valamelyikét elkövető játékost (a csere- vagy lecserélt játékost is) ki kell állítani, aki [IFAB, S. 119 ff. (Regel 12.3) vö.: Magyar IFAB Szabály 12.3. 110. oldal] szabálytalan kezezéssel a gól elérésében gátolja az ellenfelet, megpróbálja nyilvánvaló gólhelyzetet. Ezen szabály a saját büntetőterületén tartózkodó kapusra nem vonatkozik. Valamint ki kell állítani a fentiekben meghatározott játékost, akinek mozgása a vétkes játékos kapuja felé irányul, amennyiben az megakadályozza a gólt vagy nyilvánvaló gólhelyzetet azzal, hogy ellenfelével szemben szabadrúgással járó szabálytalanságot követ el. Szintén ki kell állítani a súlyos szabálytalanságban vétkes játékost, aki megdöntés vagy leköpiés, vagy erőszakos cselekedetben vétkes valamint, aki goromba, durva vagy sértő kifejezést, és/vagy mozdulatot használ. Szintén ki kell állítani, ha az elkövető játékos ugyanazon a mérkőzésen második figyelmeztetést kapja. Valamint, ha a játékos belép a videósobába (VAR). A kiállított, csere- vagy lecserélt játékosnak el kell hagynia a technikai zónát és a játékter környékét is.

A súlyos szabálytalanság megállapításnak esetköréről

Az a szerelés vagy támadás, amely veszélyezteti az ellenfél testi épségét, valamint túlzott erőbevetéssel, vagy brutalitással jár: súlyos szabálytalansággá minősítendő. Az a játékos, aki szemből, oldalról vagy hátulról, egyik vagy mindkét lábát használva túlzott erővel támadja ellenfelét a labda megszerzése céljából és veszélyezteti ezáltal annak testi épségét, vétkes a súlyos

szabálytalanság elkövetésében [IFAB, S. 119 ff. (Regel 12.3) vö.: Magyar IFAB Szabály 12.3. 111. oldal].

A VAR (videó játékvezető asszisztens) alkalmazásáról
(IFAB, S. 149, VAR-Protokoll vö.: Magyar IFAB 139. oldal)

A videó játékvezető asszisztens (VAR) mérkőzéseken történő alkalmazását számos elv támasztja alá, amelyek mindegyikét követni kell a videó játékvezető asszisztens alkalmazó mérkőzéseken.

A videó játékvezető asszisztens (VAR) a mérkőzés során (jogilag hivatalos személyként) önálló hozzáféréssel rendelkezik a mérkőzés felvételeihez. A játékvezetőt kizárólag „az egyértelmű és nyilvánvaló hiba”, valamint a „figyelmen kívül hagyott súlyos incidens” fennállásának esetén segítheti a következők megítélésben: gól vagy nem gól; büntetőrúgás vagy nem büntetőrúgás; közvetlen piros lap (nem második figyelmeztetés); hibás azonosítás következett-e be. A hibás azonosítás azon eset, amikor a játékvezető piros vagy sárga lapot nem a megfelelő játékos részére ad a vétkes csapatból.

A videó játékvezető asszisztensek (VAR-ok) alkalmazása csak a teljes VAR-protokoll és a kivitelezési előírások teljesítése esetén engedélyezett. Tehát a mérkőzést, vagy a versenyt szervezőknek teljesíteniük kell a VAR kézikönyvben foglaltaknak megfelelően az előírást rendszert és az IFAB-tól és a FIFA-tól is írásos engedéllyel kell rendelkezniük (IFAB, S. 149, VAR-Protokoll vö.: Magyar IFAB 139. oldal).

Grigoleit professzor az IFAB-szabályok német nyelvű fordítására alapozott szabályismertetése volt tehát a konferencia központi előadása, amellyel kapcsolatos beszélgetés lefolytatására és videofelvételek bemutatására is sor került.

Jelen konferenciátájékoztató megírása során felmerült az, hogy az általános keretek megadása rész kiegészíthető lehet az előnyszabály bemutatásával is, hiszen a gyakorlatban ez is egy sokszor alkalmazott szabálykezelés esetén. Álljon itt tehát ez a szabály az összegzés zárásaként.

Az előnyszabály bemutatása
(vö.: Magyar IFAB Szabály 5.3. 66. oldal)

A játékvezető szabálytalanság esetén a játékot tovább engedi, amennyiben ebből előnye annak a csapatnak származik, amelyik ellen a szabálytalanságot elkövették, és a szabálytalanságot bünteti, ha a feltételezett előny abban a pillanatban vagy pár másodpercen belül nem valósul meg.

(A felhasznált irodalom forrása a szövegben Grigoleit professzor német nyelvű kivonata és az előadás diasora alapján került bemutatásra és azok alapján kerültek a hivatkozások is feltüntetésre.)